

Oglas, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cienika ili po dogovoru.

Nove predsjednik, oglase itd. Saje se naputnicom ili polofacicom pošt. Štredionice u Beču na administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbliže poštu predsjednika.

Iko list na vrieme ne primi, neka to javi odgovarajuću u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštara, ako se izvana napiše "Reklamacija".

Cekovnog računa br. 847.849.

Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

(Slogom rastu mala stvari, a ne sloga sve počinjavi). Narodna postrojba.

Udgovor urednik Jerko J. Maholja.

Izdaje i tiska Laginja I dr. u Puli ulica Giulia 1.

Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu.

Jedno imenovanje na okružnom sudu u Rovinju.

Pred kratko vrieme bilo je na okružnom gradu u Rovinju popunjeno mjesto zamjenika državnog odvjetnika. Za to mjesto bio je imenovan dr. Quarantotto. Protiv njemu kao osobi i kao sucu mi ništa nemamo. Naše je duboko uvjerenje, a tako glase i naše informacije, da je dr. Quarantotto odlikan kako osoba, a učen, savjestan i nepristran kako sudija. To lojalno priznajemo i u tom pogledu ne bismo imali ništa da prigovorimo ovom imenovanju. Ali ima nesto drugo, radi česa nas ono imenovanje ne zadovoljuje. Ili još bolje uznenimaju. Dr. Quarantotto ne poznava hrvatski jezik. To je nedvojbeno istina i o tome su za celo bili dobro informirani oni, koji su ga imenovali. I sa svim tim učinjenja je ova nepravica ne samo nama Hrvatima nego i pravdi, u tijeku se službi nalazi dr. Quarantotto. Jer oni, koji su ga imenovali, znatično su takodjer veoma dobro, da su spisi, koje rješava državno odvjetništvo u Rovinju, rječko izključivo talijanski. Nema takorekuć spisa, u kojem nije barem jedan dio njihov sastavljen u hrvatskom jeziku, a isto tako nema rasprave kod okružnog suda u Rovinju, gdje barem jedan svjedok ne bi izključivo govorio hrvatski. Na tim će raspravama ipak dr. Quarantotto morati zastupati državno odvjetništvo, onakove će spise ipak morati rješavati. A kako će on to sve obavljati, uči naš gorko laskavstvo. Znamo dobro, kakovi su oni prevodi brevi manu, gdje onaj, kojemu se prevadja, saznade prije sve samo ne pravi sadržaj onoga, što mu se prevadja.

I tako je, kako prije kazano, ovim imenovanjem učinjena nepravica ne samo nama, nego i pravdi. I mi u stupcima ovoga lista i zastupnici naši u carevinjskom više kod svih poznanih faktora, nismo nikad prestali upozoravati na neesnoće odnosa na c. k. okružnom gradu u Rovinju i tražili da ih se ukloni ili mjesto toga pogorjava se položaj i čini se sve to više nezadržljivim i neodržljivim. Zaludu smo nebrojeno puta istaknuli na način, da nas može svak čuti, da se na c. k. okružnom gradu Rovinju ne može nikadi sastaviti senat, bilo kazneni, bilo civilni, gdje bi više od jednoga suca vlastio hrvatski jezikom, moglo hrvatsku raspravu slediti i stupiti u saobraćaj sa hrvatskom strankom. Zaludu smo upozoravali na pogubne posljedice takovih odnosa. Sa svim tim se ti odnosaji podržavaju. A ipak c. k. okružni sud u Rovinju ima svoga poglavica, ipak tako desto dolaze da inspiciraju gospoda ozgor. Jesu li ikada gospodin predsjednik Govac i gospoda nadzornici upozorili pozvane činioce na okružnom gradu u Rovinju? Ako jesu, zašto se ti odnosaji podržavaju, a ako nisu upozoravamo mi i pitamo zašto se stvar ne istraži i zlu na kraju ne stane,

mjesto da ga se ovakvim imenovanjima povećava.

Ovoliko na adresu službenih faktora.

Na adresu pak našega naroda upravljano obiljnju opomenu, da je on prvi pozvan, da vapije za prava hrvatskog jezika na državnim uredima. Neka se s toga isključivo svuda stusi hrvatskim jezikom i doveđe da apsurduma ovo stanje, pak će ga se onda moralni odstraniti. Ovo je pitanje časti naroda a tu transakcija nema.

bore za iste ciljeve i ideale, pozivljemo ovim pozivom i braću Slovence, čije ćemo članke vrlo rado slovenski štampti, na suradnju i predsjedniku. (Rukopisi se ne poslaju na Redakcijski odbor, "Narodne Prosvjete" u Kastvu, a predsjedniku na naslov: Marija Kinkela, učiteljice u Kastvu).

Ove su godine radi praznine i izjedanja blagajne izasla samo 4 broja "Narodne Prosvjete". Tim smo brojevima udarili cijeni od 2 K. Tko jo dake plati cijeli predsjednik za godinu 1913., zeli li, prenijet će mu se pretiak od 8 K u predsjednik za god 1914. Oni, koji se nalaze u knjizi društvenih dužnosti, pozivaju se, da pošalju mjeseceno 1 K više u svrhu, da društvo prestane biti njihovim vjerovnikom.

Učiteljstvo Istre! To je zadnji naš apel na vašu stalsku svijest, na vaš učiteljski ponos. Bude li ovaj glas našao na same mrvice srca, onda će društvo ostati bez svoga glasila, ostat će učiteljstvo rodjenom krvnjom bez oružja u boju. Kolege i kolege! Ubedemimo se čvrsto, da budemo silni i jaki u svaku dobu odbiti svaki udarac i juras na našo škole! Pomožimo nesebičnim radom pa i žrtvama narodnoj našoj stvari u Istri: jer svaki se narod dize i pada sa svojom školom, a škola sa svojim učiteljstvom.

Upravni i redakcijski odbor
"Narodne Prosvjete".

Občinske stvari.

U posljednje vrijeme čuju se s raznih strana bojazni, odkuda ćemo, usreća li danas sutra, dobiti potrebne i vredne občinske činovnike. Ta je brig opravdana, i mi moramo da se za svaki slučaj pripravimo; jer nam nije svejedno, kakovi su činovnici kod koje občino namještjeni, kad znamo, kakova važnost predstavlja občinama u državnom ustrojstvu; kad znamo, da najveći i najjači narodi vide zemetak svoje veličine baš u tim dobro uređenim i upravljanim institucijama; kad smo na čistu, da se takovim upravljanjem občina narod gospodarski i kulturno usrećuje, dok ga se slijem i neuvjesnim upravljanjem občina upravljaju.

Da budu občine dobro upravljane, treba ponešprije, da su kod njih u svim granama občine uprave namještene vredni i sposobni ljudi; naglasujemo: vredni i sposobni, jer je ovo dvoje tako jedno na drugo vezano, da jedno od drugoga znači isto toliko, koliko i za kvalifikacija činovnika. Obč. činovnik mora da bude skrovno naobrazan, mora da je u svim obč. poslovima dobro verziran, a k tomu treba da je i inace znanjem dobro oborutan, o da svim onima, koji trebaju kakova njegova savjeta ili njegove pomoći i s kojima je u neprestanom saobraćaju, jakie s občinama, može svakog biti od pomoći. A treba da bude vredan i čestit: da svoj položaj shvaća onako, kako ga shvaćati mora, da sve svoje dužnosti vrši ne pod-

silu, nego iz čvrste ljubavi do svoga naroda, da mu datke u svakom slučaju bude dragovoljnim i bezblatnim pomoćnikom i savjetnikom. U kratko: občinski činovnik mora da znače, da je njegova zadnači i narodna dužnost — občinama pomoći prama svojim silama, zborom ili tvorom svagde, gdje im pomoći treba, a grijanje i grubo postupanje s narodom, da to može biti samo plod neuskosti i surorosti onih polječja i žandara, koji su tako otupljeni i zlo odgojeni te misle, da je njihova zadača — izrabljivanje i zlostavljanje siromašnih i neukih ljudi, bili oni krivi ili nedužni.

Pitanje je sada: a kako da dodjemo do tako vrednih občinskih činovnika? Kušat ćemo odgovoriti.

Upravo radi spomenutih teških zadnja i dužnosti občinskih činovnika, občinski zastupnici moraju da pri namještanju prvih budu vrlo oprezni. Ne smiju imenovati kogakod. Prije nego što usledi imenovanje treba da dobro izpitnju, da li molitljiva volje i sposobnosti, da svoje zadnje i dužnosti vrši onako, kako ih vršiti mora, onako, kako smo to povise u kratko certali. — A kad usledi imenovanje, občinsko zastupstvo mora da i prizna občinskim činovnicima onaj položaj, što ga oni faktilno i zapremaju. Zato neka ih pojedini občinski zastupnici ne izrabljaju u svoje privatre svrhe, te neka ih ne smatraju svojim slugama, nego neka im priznaju onu nezavisnost, koja ih i ide. Neki občini ne bude sto gospodara. Za občinske namještene ne smije više da vredi ona poznata: "Chi servo comun, serve nessun". A u to neka se občinskim činovnicima daju i pristojne place.

Bude li se občinske činovnike po njihovim pravima izjednačilo zemaljskim odnosno državnim činovnicima (na da se to učini, zahtjeva pravednolet, jer su njihove dužnosti u službi i izvan nje mnogo veće od dužnosti zem. i drž. činovnika); bude li se občinske činovnike plaćalo onako, kako to oni i zasluzuju, onda se više neće biti prilazbi sa strane najsiromašnijih narodnih slojeva, kako ih pojedini občinski činovnici (radi slabih plaća prisiljeni) — gule, a preduvrem da se time još i mnogo većem zlu: eventualnim pronevjerenjima, na kojima su zlo plaćeni občinski činovnici pri današnjoj velikoj skupoci skoro natjerani; dadu li se občinskim činovnicima takova prava, tada će se mnogi naši vredni mladić, željan rada i narodnog napredku, drago volje posvetiti občinskoj službi, i mi ćemo u kratko vrijeme dobiti dovoljno novih, vrednih i sposobnih ono slika, a vrednih i sposobnih občinskih urednika, što ih imademo, zajedno će se svim novim i svježim drugovima složno i mnogo čvršćom voljom uspiješno priuotiti uz ustanjan rad oko sveopćeg narodnog napredka!

To je moj odgovor na bojazni i brije, radi kojih je napisano ovo par redaka.

Ivanov.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Nedjeljni dopisi se ne vraćaju, ne popisani ne tiskaju, ne frankirani ne primaju.

Predsjednik sa poštarnom stečkom K 1 u obče, 3 K za seljake } na godinu ili K 5 — odnosno K 2:50 r. pol godine.

Izvan časne vredne poštarnice Plaća i utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji to bi, za vrednost na h. koli u Puli tolično izvan isto.

Uredništvo i uprava način se u "Tiskari Laginja I dr. Via Giulia br. 1, kamo neka se naslovaju svapisati predsjednik

Austrijska delegacija.

U Beču, dne 3. dec. 1913.

U sjednici od 25. t. mj. odsjeka za izvanjske poslove počela je rasprava o eks-poseu ministra vanjskih posala. Glavni govornici bili su zastupnik njemackog nacionalnog saveza Wolf i češki delegat dr. Kramar. Wolf napada vanjsku politiku, jer da nije bila dosta energična za vreme rata na Balkanu, te da je Austrija morala odustati u početku krize, ako bi trebalo i s oružjem zaprijetiti osnivanje velikih slavenskih država na jugu. Del. Kramar kritizuje austrijsku vanjsku politiku sa slavenskog stanovišta. Austrija je spremila sebi veliku pogibelj tim, što je ustanovila Albaniju, gdje se razvija talijanski životlj. Austrija je morale Srbiju pripustiti na Jadransko more, te je svojom protoslavenskom politikom izgubila gospodarsku budućnost na Balkanu osobito u Srbiji. Govornicima je odgovorio jako miljohavo ministar grof Berchtold.

U sjednici od četvrte nastavila se rasprava o ekspoziciji ministra Berchtolda. Del. Waldner govor protoslavenski govor i poziva vladu, neki sprjeći novo panslavističko udruženje Slavena na Balkanu. Del. Pinjaki, između ostalog, raduje se što je uspostava ustava u Hrvatskoj pred vratima. Istoči, da su osjećaji monarkije za Bugarsku obladnjeli, otkada su objelodanjeni tajni ugovori srbskobugarski. Češki del. Kadlak, kaže da su odnosi u Ugarskoj, u Bosni i Crnogorskom sistemu u Hrvatskoj mnogo skodili monarkiji. Mađarski životinjam ne smije prevladati. S južnim Slavenima treba dobro postupati. U podnevnjoj sjednici grof Clam-Martinic podvrgava blagoj kritici spoljašnju politiku. Sa Srbijom bi trebalo uvesti dobre odnose. Češki agrarac Udržali i del. Vanjek napadaju vanjsku politiku grofa Berchtolda. Del. Bugatko drži da spoljašnja politika monarkije ipak ima nekih uspjeha. Del. Kramarček ostro kritizuje spoljašnju politiku monarkije.

Iza Kramarčeka progovorio je hrvatski delegat iz Istra dr. Legion. U svom govoru prouđio je balkansku politiku sa specijalno jugoslavenskog stanovišta. Moćna nekad Turska izgubila je sve izim Carićevu u Europi baš u času kad se je hitjela po europskoj preuređili reformama. Tada je trebala naša monarkija pravodobno nastupiti i rekoncipirati Novopazarski Sandžak, da tako osigura slobodan trgovinski put do egejskog mora. Nu u tu svrhu trebalo bi bilo, da naša politika bude više prijateljska prama Srbiji, nego što je bila u poslednjim godinama, a drugo, trebalo je u notranjosti monarkije uzeti veći obzir na južne Slavene, da se sredo prilike medju južnim Slavenima u monarhiji. Nu takovo se načelo nije moglo provesti, budući se u nutarnjoj politici prema južnim Slavenima polazilo baš sa obratnog stajališta. Zahvaljuje raznim predgovornicima, koji su izrazili svoju simpatiju za hrvatski narod. Istoči, kako hrvatski narod od godine 1868. biva od Mađara na najvjerojatniji način silovitim načinom podjarmljivan. Osvrće se na Bosnu i Hercegovinu, za koju kaže, da se svim krije upravlja. Zamjera stoji Šelesnjčke pruge zamovane jedino u korist Magjarske od čega najviše tri Dalmacija.

U primorskim zemljama austrijskim vidimo, gde je južno-slavensko pleme predano na milost i nemilost, političkoj, jezičnoj i gospodarskoj prevlasti Talijana, koja se od strane vlade na umjetni način podržava. Sto više, od avli austrijskih vlasti u domeno neko mitiljevo, kao da je prevlast Talijana u primorskim austrijskim krajevima neka legitimna domena njihova. Gledajući na sve to bezuvjetno je nužno, da se uređi ovo jugoslavensko plananje, i ne takav način omoguci Hrvatsima, Šelesnjima i Slovincima. No usta kui-

turna i gospodarska uzajamnost uz posvećenju slobodu bez ustrha za koje pleme, a u svrhu nesmetanog razvitka i napredka. Knd je prvi put utančen sa vez sa Italijom, pogovaralo se, da je gledom na talijanski životlj u tom utančenju unešen jedna tajna klauzula gledom na talijanski životlj u Austriji i njegovu nacionalnu zaštitu. Veli se, da je ta klauzula obnovljena prigodom dviju posebnih novaca talijansko-austrijskog saveza. Sadržina te klauzule, koja se je mogla utančiti bilo pismenim, bilo ustimenim putem, nije nikad bila objavljena javnosti, ali se po nekim izvješnjima znacima može slučivali u čemu ona sastoji. Ova klauzula je dana vrlo loša i pogibeljna stvar, bila ona sad po obsegu i sadržini svojoj kockava mu drago, jer ona dopušta pravo jednoj tudijskoj državi, da se mjesa u naše unutarnje političke prilike. Da ta klauzula postoji, vidi se iz toga, što je talijanska kraljevinska vlada u više navrata interverovala na korist talijanskog životlj u Austriji. Nadalje je upravo neoborivo dokazano iz memoara nekadašnjeg ministra izvanjskih posala Crispia, što više činjenica je, da kad ovaj talijanski državnik nije mogao osobno uspijeti sa svojom intervencijom, da je postigao svoj cilj preko Berlina. U svakom pogledu vidi se, da se od strane vlade pogoduje Talijanicima, pa zato govornik stavlja na zajedničkog ministra vanjskih posala svoju molbu, da precizno izjavlji, postoji li onakova tajna klauzula u austro-talijanskom utančenju ili ne.

Grof Berchtold je iz njega odgovorio na stavljanju mu pitanja i prigovore sa strane govornika. Iza toga bio je proračun ministarstava izvanjskih posala primijen. U petak je imao sjednicu bosanski odbor austrijske delegacije u kojoj je otvorio raspravu nas delegat dr. Legion. Po sebnim izvještajem, na što je zajednički ministar vitez Bilinski obrazložio proračun za Bosnu i Hercegovinu.

Vojni odbor delegacije imao je u petak isto, sjednicu u kojoj je ratni minister Kroatin izjavio o potrebi povođenja staze u vojnoj uredi, a u sjednici od 2. t. mj. istog odbora iznio je pred odbor potrebe ratne mornarice zapovjednik isto admiral Haus.

Plenum austrijske delegacije obdržavat će u utorak 9. t. mj. sjednicu.

Pogled po Primorju Puljsko-Rovinjski kot.

Austrijski nadvojvede vlasnici brižnjonskih otoka. Bečke novine pišu, da kani više članova carske obitelji, među njima i nadvojvodu prieslonjanskih Fran Ferdinand kupiti više manjih otoka brižnjonskih, na kojima da bi sagradili dvorce i dvore.

Predavanja u Narodnoj radničkoj organizaciji neće se ova subote obdržati radi Nikolicija (Mikulajeva). Slijedeće subote će se predavanja nastaviti a tema će biti objavljena u narednom broju.

Pomezimo naše sestre. Kao svake godine, tako su se i ovih dana poput mernih pčelica dale na posao naše veljedrijedne gospodje i gospodjice i zaredile po rodoljubivim obiteljima da što vite sa kupe u svrhu podarenja sferomajnih učenika naših Družinskih škola u Puli.

Svaki Slaven Pulo neka daretljivom rukom doprinese svoj obot za svetu ovu stvar. Ako koji nebi znao komu da predade svoj doprinos, neka se svrati budi si komu od naših vidjenjih ljudi, u koju od naših odvjetničkih pisara, tiskara, škola i osobito u Narodni Dom.

Ako zeli koja od naših gospodja ili gospodjica ili uobiće koja osobu imati sa bisni arak, neka se javi u pisarni odvjetnika dra. L. Scaller u Nar. Domu (II. kat.) Arsena. Kamo se uči zanat za svršaća.

Učenika imade ove godine blizu 1000 u našim školama u Puli, a među njima mnogo golih i bosih, pak se sa stalnosću očekuje od naših rodoljuba, da će svaki rado segnuti u žep i doprinesti tako da budu naša dječica što obiljnije obdarena za Božić. Rodoljubi spremimo našoj dječici što ljepšu Božićnicu!

Nikolaševu u Puli. Kako smo javili, pripreduje Hrv. Sokol u Puli u subotu dne 6. t. mj. po svakogodišnjem običaju „Nikolaševu večer“ u dvorani Narodnog Domu, uz koncertiranje sokolske fanfare, pjevanje i predstavu: „Pravi put je najbolji“, te nastup Nikolaša i dijeljenje darova i za svega toga ples.

Početak točno u 8 i 1/2 sati na večer. Pristup imaju samo pozvani. Ulaznina: članovi 60 p., članice 30 p.; nečlanovi 1 K. Darove, koji se imaju podijeti putem Nikolaša, primat će brat Jos. Meznarčić u subotu 6. t. mj. po podne od 3 do 7 i pol sati u dvorani Nar. Domu uz prisustvo od 20 para za zamotu.

Knjige Matice Hrvatske. Javljamo, da su povjereniku Matice Hrvatske za Pulu, druži Ivanu Zucconu prispijele ovogodisnje knjige, te ih članovi mogu podnijeti kod g. povjerenika. Knjige Matice Hrvatske mogu dobiti kod g. dra Zuccona i oni, koji se još nisu začlanili, jer ih je naručio nešto preko broja onih, koji su se do sada začlanili. Ove godine dobije svaki član Matice Hrvatske 8 knjiga, koje sve stoje za člana samo 6 K i 50 p. za poslu.

In Pomera. (Pomerški čuturasi). Vidila zaba da kuju konja, pa i ona digla nogu. Teko i naši pomerski kulturaši — t. j. čuturasi — podigli svoje vratreve i sagradili od luga jedno kulturno (ili čutursko) društvo, da budo vonjalom ciljem čuturskom kabinetu. Tom je društvo kumovao i svoj blagoslov podolio don Matich, taj dobročinitelj za telesni i duševni spas puka plovjanju premanturske. Dakle Pomer ima dva društva: Hrvatsku Čitionicu i Unione di Cultura ili ručina di cultura.

To čutursko društvo sastoji se Matišinovih dobrovoljaca-birlijaša-furingaša. Glavnu skupštinu imali su u Matišinovom Hotel restaurantu, gdje je izabran Matišina za predsjednika ili bolja za oselatuta, jer za njega funkcija lamoža Juvanin su majistro od Mugje, su acijonista od cinematografa, cigova projekcija je valje ovih dana do Kopra doprije, te dr. Matichio (ne oni iz Galežana) koji se tako naprezao da ugusi onaj lipi vonj od pokvarene makine na cinematografu; ali kako je stvar svršila to se ne zna, nu kada dodje do utes povlaženog oscilata, čemo se javiti. Čuturasi se pripravljaju sada na veliko otvorene te ugledne čuturske sastanak, a to na dva mesta, nezato u Matišinovoj birtiji, a nešto u Matišinovom sjekoru — pardon — sali od plesa. Dan otvorenja drže tajnjim, jer Matišina nije još naučio govor, a moraju čekati dokle Ćube nauči psalme za blagoslovit tu fabriku di apetito; Martin je dao vunu oprati, da može imat za oni danove benevreke; Tonela je naredio novu jaketu i novi siljar; Postler se već antelipa sa vesteštom, da mu nebi rekli da ga je uzeo za onej dan; Matišina je uzeo mjeru u Trstu za veštih jer da nebi Galečanski muškanti promislili, da jo od njihove race; Riper si je kupilo kadinu novu, pak je nositi na jakeli, jer mu nisu još arivali soldi za merite da si ih je dobija u marinu, da si kupili svileni krošel, pardon zeli sa botunićima od gume, kako jima na postoljima da nebi budnja dragu, kada prolazi po pjaci Pomerškoj. Bačec judice di procure, uči pravila i opravila toga, društva, da nebi koji palagraf falija za dat intendit; Josip Maričić i. r. kacelista na sudu, uči zakon, kako se može munjeno voditi za nos; Ivan Pelicin uči se udarati na strmoniku da nebi posfalo u školi od c. k. Arsenalu kamo se uči zanat za svršaća.

Blažina će predavat kako se čini beton od cimenta, i kako se trguje in manifature; Juvanin je majstro škole u Mugji kako se ima držat računi od cinematografa, Perisini imaju se brigali da festa bude ispalta, kako triba, a na zadnju Katina će biti majstora od kanta u tom kabinetu di čutura.

Otvoreno pučko knjižnično u Medulinu. Kako je većjavljeno, otvara u nedjelju po podne, dne 7. tek. mjeseca, okad. društvo „Istra“ pučku knjižnicu u Medulinu. Tom zgodom pripreduje isto društvo uz sudjelovanje medulinske glosbe, malu pučku svečanost u prostorijama hrv. Sokola u Medulinu. Društveni tajnik g. Mijo Ivaša, držat će predavanje „o važnosti pučkih knjižnica“. Nadamo se, da će na ovu rodoljubnu svečanost dohrliti mnogo inteligencije i rodoljubnog občinstva iz Pule i okolice, a ni Medulinci da neće izostati za našim dičnim Premanturima.

Za Držbu sv. Ćirila i Metoda za Istru područnicu u Puli sabrano je na krstićima Dušana Stihović K 46 darovali su: kuma gdje Zuccon K 10, kum dr. Pederin K 10, gasti dr. Zuccon K 10 i Bretević K 3, čača i mama K 10 a sestrice Nada, Zora i Zlata po K 1.

Pišu nam iz Premanture. Kako smo Vam već u prošlom broju Naso Slogu javili, obdržavali su u nedjelju poslije podne hrvatskoj čitaonici u Premanturi naši vrijedni sveučilištarci, sto se kupo oko društva „Istra“, malu pučku svečanost, koja će ostati u trajnoj uspomeni svim onima, koji su prisustvovali. A tih jo bilo, možemo s ponosom kazati, llijep broj. Do 70 lica, većnom omiljenoj obojegu spola, napunilo je dupkom malenu dvoranu naše čitaone. A mnogi su moralni da slušaju iz vama, jer u Čitaoni ne bijašo više mješta. Od vanjske inteligencije posjetilo nas je rodoljubno medulinsko učiteljstvo: gosp. Žmok, Demarin i gospodjica Barbalic, zatim vospodin Dinkić, učitelj u Banjolama i končano senior društva „Istra“, svršeni pravnik gosp. Srećko Zuglin. Prisjedini li k tome još domaće učitelje gosp. Lukeža i gospodjicu učiteljicu, moramo priznati, da je bio prilican broj narodne inteligencije, što je na prisutno slušateljstvo osobito dobro djelovalo.

Iza kako je tamburaški zbor pod ravnateljem gosp. Lukeža vrlo vješt odsvirao „Lijepu našu“ i još par komada, započeo je pravnik Bozo Semelić svoje krasno predavanje „o narodnim pjesmama o boju na Kosovu“ citajući najljepše odtomku pojedinih pjesama. Svi stvo s uhićenjem slušali o našim narodnim junacima, o vitezom Miloru Olibiću, junakoj braći Jugovićima, o njihovoj velikoj moći. Svi smo osjeli nadtočnoj snagu naše narodne pjesme, koja je kroz 500 godina odgojila naše majke i naše braće za krvavu borbu za narodno oslobođenje od Turčina. I nas je ona odusivila u našoj borbi s narodnim neprijateljima na ovoj mrtvoj strazi hrvatskog naroda.

Iza gosp. Semelića deklamirao je slušatelj visok škole za kulturu ili gosp. Mijo Iveta katalinčevu pjesmu, sto je spjevao prigodom usmrćenja mučenika narodne pjesme Oktavija Ostromana, u kojoj se zrcali čitava borba i patnje našega naroda od narodnih neprijatelja na ovim klijusima plavoga Jadra.

Tamburaški je zbor odigrao još nekoliko komada, a na raslanku je gosp. Srećko Zugla toplim riječima pozdravio sakupljeno slušateljstvo, spomenuvši važnost pravljete, upozorivši na našu slavu protlosti, a još llijepo budućnost, budemo li junacima i poštenošću naših našeg naroda od narodnih neprijatelja na ovim klijusima plavoga Jadra.

Tamburaški je zbor odigrao još nekoliko komada, a na raslanku je gosp. Srećko Zugla toplim riječima pozdravio sakupljeno slušateljstvo, spomenuvši važnost pravljete, upozorivši na našu slavu protlosti, a još llijepo budućnost, budemo li junacima i poštenošću naših našeg naroda od narodnih neprijatelja na ovim klijusima plavoga Jadra.

Poslije predavanja nastavila se prostorijama čitaonice prijateljska zabava, pri čemu se mnogo raspravljalo o našim narodnim i kulturnim planima i sakupilo

za područnicu sv. Ć. i M. 7 K i 63 h.

Lošinjski kofar

Mali Lošinj, dne 1. decembra 1913.
Sinoć se davala u Hrvatskoj Čitaonici republičke predstave: „U tom čes znaku pobijediti.“ Dvorana uza sve to bijaše puna. Veseli nas što se općinstvo toli brojno odazivlje.

U nedjelju dne 7. o. mj. držati će u Čitaonici predavanje jedan g. liječnik i to: o tuberkulozi i priljepećivim bolestima. Ovo predavanje pobuduje medju pučanstvom već sada veliko zanimanje.

Jutros su mnogi gledali odlazak eskadre ratne mornarice, koja se već od četvrtka nalazi ovđi, ali je iz tog užika trgu neki povuci „eviva“. Sto je dakle na stvari. Sinoć je bila u teatro Bonetti proslava 100 godišnjice rođenja G. Verdi. Prigodni je govor držao suplent ovdašnje nautičke škole Zadra, i rek bi da se ovđe napumalo dјake za manifestaciju pro univerzitetu italijanu. I zbijah. Jutros vidjemo sve dјake s knjigama kako se kupo i nesto živo debatiraju. Nekoliko većih metnulo se pred vrata škole, da nebi nijedan otišao u školu. Kad je odbilo 8 sati započnu klicati „eviva universitetu italijanu“, to se uputo gradom pjevajući razne zabranjene iridentističke pjesme, ala: „Lasso pur“, „Nella patria del Rossetti“, „Viva Dante“ i t. d. Pjevanje su potvrdjivali povicima: „eviva Istria italiana“, „eviva Lusino italiana“. Pred kućom su se profesora Gilberti zaustavili te muvalja iz zahvalnosti klicali: „eviva professor Gilberti“. Zlobni jezil govore, da su mu to učinili iz zahvalnosti za ljubav koju uspiruje u učenleme za Nazione.

U ostalom to će znati najbolje prof. Gilberti, jer to neće da kaže g. Moseltig premda to dobro znaće. Na Brčini klicali su „eviva Italia“, a pred općinom „a b b a s s o L a g i n j a , e v i v a R i z z i“. Općinstvo se nije pridružilo ovim političkim demonstracijama, dapaće s negovanjem jo odbijalo ovakve demonstracije nekulturne mladeži nahukane od prostačkog trifoliuma koji ovuda vedi i oblači.

Voloski kofar

Predsjednica. Ministarstvo željeznica podielilo je občini Volosko-Opaljku u društvu sa občinom Veprinac dozvolu, da provedu tehničke predradnje za izgradnju električne mjestne željeznice sa jedne zgodno točke u zgradu Štefanije na Učki i to na sedlu prema postaji Lupoglava na pruzi c. k. državne željeznice — za rok od jedne godine.

Gradnja palatu „Lovranske banke“ u Lovranu. Od tamo nam pišu. Usljed natječaja, raspisaneh od „Riecke pučke banke“ radi gradnje nove palate „Lovranske banke“, koja se imade u našem gradu graditi, prijavilo se je do 20 natjecatelja iz raznih strana jedne i druge pole možnarije.

Nas mladi arhitekt g. Ivan Marcelja, premda je već skoro prekasno doznao za taj natječaj, podastro je u zadnjem hipu svoje studije i eto dobio je prvu i jednu u nagradu. Njemu će dakle biti povjerenje projektiranju i ravnjanju s tom zgradom u ubavom našem Lovranu.

Cestitalmo sruđeno našem mladom vještaku i strukovnjaku na toli sjajnom uspjehu te ga i ovim putem toplo prepucamo našim občinama, narodnim poduzećima itd. da će se na nj obrati za savjet, načerte i provedbu avokajkih radnja. G. Marcelja je priskočio i do sada savjetom i radom na rodnim podvinilima, osobito kulturnim, posve besplatno na pomoć. Njegov naslov je Ivan Marcelja, arhitekt, Trst, via Geppa br. 16.

Dječja zabava u Lovranu. U nedjelju dne 7. t. m. obdržavao će se u Lovranu

„Dječja zabava“ u prostorijama kavane „Central“ uz deklamovanje, pjevanje i predstavljanje. Na zabavi će predstavljati djeca Družbinog zabavista i hrvatske pučke škole uz sudjelovanje gudalačkog kvarteta Lovran, narodne glazbe. Početak točno u 3 i pol sata po podne. Ulazne cene: sjedala 1 K, stajana 40 para.

Zabava se priređuje u korist siromašne školske djece, pak se pozivaju svi rođaci, da posjeti tu lijepu zabavu naše mladeži i preplatom doprinesu što većem materijalnom uspjehu zabave, na čemu se odbor unapred zahvaljuje.

Pazinski kofar

Mikulova večer u Pazinu. Javlja se ovime, da će sv. Nikola dijeliti svoje običine svakogodišnje darove, u petak dne 6. decembra, točno u šest sati na večer u velikoj dvorani Nar. Domu.

Darove će se primati od 2 sati po podne unapred, te se živo preporuča roditeljima i prijateljima djece, da ne uskrate djeći ovo njihovo veselje.

Koparski kofar

Kmečka Zveza za koparski kofar obdržavao će dne 11. decembra t. g. u 10 s. prije podne u Kortah svoju redovitu glavnu skupštinu u občinskoj kući.

Sranina i Jurina

Fr. Dobr večer Juro!
Jur. Bog daj, Bog. A kade si bi čiora?
Fr. A veru san bi u Draguci na samje.
Jur. A jo bilo čuda judi forešlih?
Fr. Je bilo jio dosta; mašima jandarmi je bilo ena 5 forešlih i 3 domaći.
Jur. Koga malana sa delali tuliki jandarmi forešli.
Fr. A kaj ti ja znuan. Pusali suh jih treda uni njibi zapuvidnik, da se nebi imbotile kakova kumedija.
Jur. Gran sa jih gledali Dragučani, kada sa u pušani pu Draguči hudili.
Fr. A suh ja. Ti ne znaš, da uni nisu treda civ duan bili iz hise; sa se treda buali poč van.
Jur. Danas su sli forešli jandarmi da, zak san vidi neke.
Fr. Suh, suh forešli sli čo, ma dumuadi su se najcu kumac divertili, zak su nasi poprdili imali čier ples, pak sa uno, kaj su tiera dobili, pušnjali najcu i sa publicali treda i naše jandarme, za enumulanu pliesat. Ma sa pliesali, Bug te učuvaj.

Jur. A ki jin je dua prumes za plies?
Fr. Ja no znuan ki, ma tuliku znuan, da je reku slavni dragučki kapun enej prsoni, da nimaju prumesa, a plies ni te poč semat. A ni jandarmi nisu teli poč, zak sa rekli, da to ni njihova stvar. Ma da bi na Grimardi, ali u Ručićah storili Hrvati plies tako, raje bi se jih semalu, zak za Hrvate za druge leje, nago za šerenjake. Pa forsir jin je dua kapun prumes, te utua, pa njemu neće ni bug ni vrag nič. Kada pride u Buzet, ta si tunienti samo da ga viduju.

Jur. A kaj ćeš, takove sa ti naše oblasti, pak njihovi podvrženi delaja, kar jih je voja.

Fr. Tako tji je današnji duan. Neznan, kada će ja ti judi prugleć.

mnogo mjesto bez povjereništva obratio se je C. O. N. Z. I. na mnoge voditelje ili rođoljube u takvim mjestima pozivajući ih, da se primu povjereništva i da sakupe što veći broj Matičinih članova.

3. Božićnica: Da se ove godine nekako bolje i jedinstvenije urede zabavice o Božiću tzv. Božićnice po našim školama u Istri i da se uzmognе što bolje podariti sirotinju našu, obratio se je Centralni odbor na škol. upraviteljstva svih onih pučkih škola, u čijem se sijelu našli još i talijanska škola, moći ih da prirede takovu zabavu. Za darove u odjeći, knjigama i novčane prinose, obratio se je također C. O. na nekoja društva, skupove i pojedince, da se sjete naša sirotinje, pa se i ovim putem pozivlje sve naše imućnije krugove, da pripošalju koliko i što mogu na Narodnu zajednicu u Opatiji s oznamkom za koju se školu odnosno školsku dječju ima toj dar upotrebiti.

4. Namještavanje naučnika u obrt i trgovinu: Odjeljenje za namještanje naučnika imade sada na raspolaganje: 4 naučnika za trgovinu mješovite robe, 2 naučnika za drugu trgovinu, 8 naučnika za stolarstvo, 2 naučnika za kovački занat. Traže se pak: 2 naučnika za postoljarstvo, 1 naučnik za pekarstvo, 1 naučnik za sohosalikarstvo, 1 naučnik za trgovinu jestiva na Voloskom (ali samo za mještane), 1 naučnik za konobarski posao.

Položili sudionici ispit. Na c. k. priviznom sudu položili su prosloga čedna sudnici ispit među ostalima i sljedeći nači suzvijaci i sudbeni prislušnici gg. Dr. H. Jelutić iz Kastva i Senen Mogorović iz Pazina. Cestitalmo!

Dr. Drag. Polkau, specijalista za kozne, veneritne i ženske bolesti, otvorio je privatni ambulatorijum u ulici Giulia br. 6, I. kat — Ordinira od 2—3 $\frac{1}{2}$, po podne izm nedjelje i blagdana.

ZAHVALA.

Zahvaljujemo ovime društvu „Sokol“, koje je sa svojim muškim i ženskim članovima, nosivši vjence, odpratilo našu nezaboravnu i milu kćerku

MARIJU

do vječnog počinka. Nadalje zahvaljujemo na vjencima g. Monitoru i gdj Sofiji, te svim onim, koji su nam u toj tuđnoj prigodi bilo kako iskazali sućut.

Pula, 2. decembra 1913.

Obitelj Vranić.

„CROATIA“

osiguravajuća zadruga u Zagrebu. — Utemeljena god. 1884.

Centrala: Zagreb u vlastitoj palati, ugao Marovskog i Prendovićeve ulice. Područnica u Trstu, via del Lavatoio br. 1. II. kat. — Telefon br. 2594. —

Glavna nastupštva: Ljubljana, Novi Sad, Osijek, Rijeka i Sarajevo.

Ova zadruga prima uz povoljne uvjete sljedeće vrste osiguranja:

I. Na ljudski život,

1. Osiguranja glavnica za slučaj dobitljiva i smrti,
2. Osiguranja mitrača,
3. Osiguranja životnih renta;

II. Prete akute od požara:

1. Osiguranja zgrada (kuća, gospodarskih zgrada, tvornica),
2. Osiguranja pokretnina (pokutstvo, dućanske robe, gospodarski strojevi, blaga i t. d.),

3. Osiguranja poljaka plodina (žita, sijena i t. d.);

III. Stakleni ploča protiv razbijanja.

Zadržana imovina u svim odjeljima finansi K 3.013.832.66
Godišnji prihod premije s pristojbama K 1.486.297.66

Isplaćene odštete K 5.624.162.96

Sposobni posrednici i akviziteri namještaju se na povoljne uvjete.

Povjerenik za Pulu i okolicu: Ante Iskra, Via Campo Marzio 5 I. kat.

Prodajem preko zime

SUŠENO SVIĆJSKO MESO I.

sortirano i

ZAKLANE PURANE (takce)

ciste, bez glave, bez pandža i bez droba, franko u mjesto naručitelju pouzećem i to: poštom (express) po kilogramu K 2.80, željeznicom (Elgit) po kilogramu K 2.—

Naručbe prima

Fani Daroci — Bukiňe,
Via Doboj—Tuzla (Bosna).

Brzojavi: Daroci Bukiňe-Kreka.

Prodaje se dobro uzdržani

- cijeli namještaj za -
brijačnicu

- uz vrlo povoljnu cenu.
Upitati kod g.

Zv. Gjurin, Pula,
via Sergia 59.

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

na Cante Merle br. 5 — Petrinja Via Senna 14.

Prodaja svježeg kruha
tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne
lokale.

Prodaja svakovrstnog brašna iz
najboljeg milna po dnevnoj cijeni.

Poslužba brza i točka

SVOJ K SVOMU!

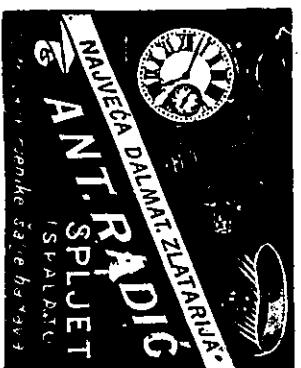
Tiskara i knjigovežnica

LAGINJA i DR.

Ulica Giolla, 1. PULA Ulica Giolla, 1.

Preporuča se za:
tiskarske, knjigovežne
i galanterijske radnje.
Selidba izrada pečata iz gume.

Imade u zalihi
tiskarske i knjige za p. a. obitine, crkve,
škole, odvjetnike, posuđivače, komisari,
državu, trgov, knjige, pisanice za škole,
kao i sve plakare i tiskarske potrebštine.

Sjetite se družbe Sv. Cirila
i Metoda za Istru!

Gostiona

vrlo lijepa, sa prostranim vrtom na liepom i prometnom položaju u sredini grada u Puli, iznamljuje se uz povoljne uvjete. Ponude na uredništvo lista.

- Jeftino česko -

PERJE

za krevete

5 kg. nove člhanje K 9.00, bolje K 12.—
bleće pahuljice člhanje, 18.— * 24.—
kao snieg bleće pahuljice

ijice člhanje, 30.— * 36.—

Razajlije se franko pouzećem.

Zamjenjuje se i prima natrag uz nakondu tovar. troškova.

BENEDIKT SACHSEL, Lobes, br. 259
posta PILSEN, Česka.

8 dana na pokus

Ujedno svakomu na 8
dana. Promjena ili novac
natrag, pouzećem:

Amer. sat nikel K 2.80
Rok. patent-nat. 3.—
Amer. sat goldin. 3.50
Rok. za željezn. 4.—
Rok. dvost. pok. 4.50
Plošnati sat. 5.—
Dvost. pok. post. 6.—
14 kar. zlat. sat. 18.—
Orig. Omega sat. 20.—

Budilica, niklov. 20 cm. vis. 2.—

Marka Junghans. 3.—

Radium svj. kaz. 4.—

* 4.—

glazba. 8.—

Ura nihaj. 75 cm. 8.—

za zvon. 10.—

Ura nihaj. sv. i gl. K 14. Okrugl. ure. bud. 6.—

3. god. plom. jamstvo. Odpremo pouzećem.

M A X B ö h n e l
Wien, IV. Margaretenstr. 27/429.
Originalni tvornički cincici badava.

AUSTRO-HRV. PAROBRODARSKO DRUŠTVO NA DIONICE U PANTU.

Ploviovi red počin od 1. listopada do
31. prosinca t. g.

Bedovite pruge po Kvarneru.
Punat-Krk-Glavotok-Malinska-Omišalj-Riška
svaki dan tamo i natrag.

Baška-Punat-Riška svake srijede i subote
tamo, petak i utorak natrag.

Riška - Opatija - Lovran - Rab svaki petak
tamo i natrag.

Riška - Opatija - Belli - Krk - Punat-Buška-Rab-

Lošinj-Veli-Lošinj-mali (luka sv. Marlin)

Nevezine svake srijede tamo, četvrtak natrag.

Riška - Crkvenica - Baška - Rab - Lošinj-Veli-

Čikat-Lošinj-mali svaki ponedjeljak tamo,

utorak natrag.

Vrbnik-Šilo-Crkvenica svaki dan tamo i na-

trag, utorak produženje do Riške.

Ploviovi redovi badava i franko.

Glavno odpravljenje:

na Rici Riva Cristoforo Colombo 4, te-

lefon 1264, — u Opatiji na gatu u vlastitom

kiosku, telefon 272.

Steckenpferd. Lilienmilch-Sapun

od Bergmann & Co. Tübingen a/Elbe
je jedini sapun koji čeve kože od
sunčanog pjača i zaščitjuje lepe,
mekanu i jeknu pječ. Sto se ne
dneva dolaznim zračnjima može
nezapitno dokazati.

Komad po 80 para dobiva se u
svim likerarnama, drogerijama i par-

fumerijama.

Isto se prepričava Bergmannova
likerarna, "Stecker", u kojoj se
prodaje i zaščitujući ručni
sapun. Cijena je istoma 10-12
para novi. Dobiva se po svetu.

Više kuća u Puli malih i ve-
likih prodaju se od-
mah uz povoljne cijene. — Upiti neka se
dostave na uredništvo lista.

1000

i tisuću slika i raznih pred-
meta za mušku i žensku odi-
jela su u cijeniku, kojega ra-
zajlije badrava Jugoslavenska
razpšačavonica

R. Sternecki, Celje, br. 314.

**Motor na
plin 3 HP.**
prodaje se odmah.
Uplati u tiskari Lagnja 1 dr.
Pula, ulica Giulia, 1.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA U PULI

registrana zadružna na ograničeno jamčenje
Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbenе zajmove i
uz mjesecnu otplate te prima uloške,
koje ukamačuje uz

4 1 | 2 0 | 0

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

Naibolji česki izvori

Jeffino perje za postelje!

1 kg alvo, dobro očišćeno 2 K; bolje 2.40 K; prva vrst polu-
svijetlo 2.80 K; bijelo 4 K; bijelo, pahuljato 5.10 K; 1 kg naj-
finiji, kao snieg bijelo, očišćeno 6.40 K, 8 K; 1 kg pahuljice,
alvo 6 K, 7 K; bijelo fin 10 K; najfiniji prane pahuljice za K.
Kod naručbe od 5 kg smanjeno.

Gotođi krepefi

iz gustog crvenog, plavog, bijelog ili žutog nankinga
1 pokrivač, 180 cm dug, 120 cm širok, za 2 jastuka.
svaki 80 cm dug, 60 cm širok, napunjeno s novim, nivim,
vrlim trajnim pahuljastim pacjem 16 K; polu pahuljice 20 K, pahuljice 24 K; poj-
dici pokrivači po 10, 12, 14 i 16 K; jastuci po 3, 150 i 14 K. Perline 200 cm duge,
140 cm široke 15, 17-20, 21 K. Jastuci 90 cm dugi, yo široki 4.50, 5.30, 5.70 K.
Podperine od lepog priznatog tkadina 180 cm dugi: 116 cm široki 12.80 i 14.80 K.
Kazaljke se pouzećem počin od 1 K franko. Koba se smanjuje 10 uzmijlo natrag
franku; ako se ne dopade vrata se novac. — Glavni badava i franko.

S. BENISCH, Dešenice, 762, Česka.

Bogati izbor
gotovih odiela, ogrtača, paletots za
gospodu i djecu.

Novost
Konfekcija za gospodje
englezki zajamčeni nepromočivi ogrtači.

Krojačnica I. reda

Ignazio Steiner
GORICA PULA, TRST
Piazza Foro